

Proffsens tips – Kontroll av lager

Kontroll av lager

För många är kontroll av lager ett svårt moment. Vilka lager ska jag kolla? Vart sitter de? Vad kollar jag efter? Hur känns ett lager som glappar? Detta är några av de frågor vi får under utbildningen.

Vad och hur kollar jag lagringar?

Säkerhetskontroll av lagringar omfattar fyra delar; lager i framhjul, bakhjul, svingarm och styrlager. Hjullager sitter i hjulens centrum (nav). Ett på var sida. Respektive hjulaxel löper genom fälgarna och således även genom lagringarna. Kan du hissa upp bakhjulet är kontrollen enklare att utföra. Ta tag i bakhjulets båda sidor och ryck fram och tillbaka. Glappar hjulet trots att hjulaxeln är korrekt åtdragen har du sannolikt ett lagerglapp.

När det gäller framhjulet, låt det belastas mot marken under kontrollen. Se till att styret pressas fullt åt vänster genom att sätta ditt knä mot framhjulets främre del. Du har nu framhjulet i ett fast läge. Ryck sedan framhjulet i sidled i hjulets bakkant för att upptäcka eventuellt glapp. Givetvis finns här olika metoder för att nå samma resultat.

Båda hjulen behöver också roteras för de ska ju rulla lätt. Kan du inte hissa upp hjulen kan du alltid leda hojen och känna att inget tar emot och inga missljud finns. Det kan komma visst ljud från bromsskivor och belägg.

Svingarmen (bakgaffeln) är fäst i bakre/nedre delen av motorcykelns ram eller i motorblocket. I den skarv som uppstår mellan ram och sving kan man om man kommer åt, lägga ett finger för att lättare känna eventuellt glapp då man samtidigt tar tag i svingarmens bakre del och rycker i sidled. Lagringen finns precis intill i svingarmen.

Styrlager sitter i ramens främre del - styrhuvudet! Ett lager upptill och ett nedtill. Oftast kan man på styrhuvudet se en bredare profil som döljer styrlagren. Om du kan hissa upp framhjulet kan du ta tag i nedre delen av de främre gaffelbenen och dra mot dig och trycka från dig för att känna en stum känsla. Akta om du är själv så att du inte drar omkull hojen. En alternativ metod som fungerar lika bra är att sitta på hojen med åtdragen frambroms. Gunga sedan framgaffeln bestämt och lyssna och känn efter klonk-ljud. Personligen lägger jag alltid ett finger under den tätningbricka som sitter precis ovan styrhuvudets övre del. Det är lättare att känna ett glapp med fingertoppen. Vrid sedan styret fullt åt båda håll och säkerställ att styret löper lätt och inte kärvar/knastrar.

Varför kollar jag lagringarna?

Om lager på dessa ställen glappar löper du större risk för wobble (självsvängning). Med andra ord handlar det om stabilitet och balans under körning.

Underhåll

Hjullager är oftast inkapslade och styrlager är många gånger öppna lager. Oavsett vilket ska du aldrig rikta en tvättstråle med högtryckstvätt direkt mot lagringarnas positioner. Kraftiga inbromsningar och körning på ojämna vägar ger givetvis extra påfrestningar mot i synnerhet styrlager. Ändå behöver du oftast inte byta på flera tusen mil.

Upptäcker du något glapp kan du i första hand försöka att dra åt hjulaxlar om det rör sig om hjullager. Är det styrlager som glappar finns en s.k. kronmutter mellan styrhuvud och övre gaffelkrona. Denna kan du dra åt med en haknyckel (finns oftast med i hojens verktygsväska). Observera! Innan du drar åt denna kronmutter måste du lossa på muttern som drar åt övre gaffelkronan. Glöm inte att dra åt denna efteråt.

Löser detta problemet med att glapp försvinner, utan att ha behövt dra åt med extremt moment kan du köra vidare ett tag till. Annars kontakta verkstad för hjälp med byte.

Tips och trix!

Jag har fått lära mig att vissa lagringar har ett spel och ska vara så. När du utför kontroll av lager upplevs detta givetvis som ett glapp. Nu blev det genast rörigt! Hur ska man veta vad som är glapp eller inte? Först och främst, upplever du att hojen känns dålig i balansen när du kör är det ett varningstecken. Kolla först även däckens lufttryck för att utesluta detta. Sedan måste båda hjulen spåra för att utesluta felaktig kedjustering, fel i styrinrättning eller i värsta fall sned ram.

Läs tester som finns om just din hoj. Där nämns ibland tips om lagerspel. Prata gärna med märkesverkstaden - de vet det mesta. Håll din hoj ren och fin! En skitig hoj kan göra att smuts kryper in i skarvar och ställer till det. Hjullager blir oftast synliga om man monterar bort hjulen och tar bort eventuella distanser. I samband med detta torkar jag alltid rent med trasa och lägger på nytt fett på lagringarnas ytterdel.

Gillar du att meka själv så är det ingen omöjlighet att byta lager även om det är mycket skruva. Vissa specialverktyg krävs och bra tutorials finns på Youtube. Efter lagerbyte får man ofta efterdra axlar/muttrar efter några mils körning.